

Bruksela, dnia 11.7.2022 r.
COM(2022) 329 final

2022/0210 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**zmieniające rozporządzenie (UE) nr 691/2011 przez wprowadzenie nowych modułów
rachunków ekonomicznych środowiska**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 691/2011 z dnia 6 lipca 2011 r. w sprawie europejskich rachunków ekonomicznych środowiska¹ określa wspólne ramy dla gromadzenia, zestawiania, przekazywania i oceny europejskich rachunków ekonomicznych środowiska. Rozporządzenie to zostało zmienione rozporządzeniem (UE) nr 538/2014². Rozporządzenie obejmuje sześć modułów: rachunki emisji do powietrza, podatki związane ze środowiskiem według rodzajów działalności gospodarczej, ogólnogospodarcze rachunki przepływów materialnych, rachunki wydatków na ochronę środowiska, rachunki sektora towarów i usług związanych z ochroną środowiska oraz rachunki fizyczne przepływów energii.

W art. 10 rozporządzenia wymieniono nowe moduły, które mogą być wprowadzone później na podstawie wniosków Komisji. Niniejszy wniosek przewiduje wprowadzenie trzech nowych modułów rachunków środowiska przewidzianych już w art. 10: rachunki leśne, rachunki ekosystemów oraz rachunki dotacji na ochronę środowiska i podobnych transferów.

Głównym celem wniosku jest rozszerzenie zakresu europejskich rachunków ekonomicznych środowiska, aby zapewnić lepsze informacje na potrzeby Europejskiego Zielonego Ładu, strategii wzrostu, której celem jest przekształcenie UE w sprawiedliwe i dostatnie społeczeństwo z nowoczesną, zasobooszczędną i konkurencyjną gospodarką³.

Rachunki ekonomiczne środowiska to ramy statystyczne służące wielu celom, łączące informacje gospodarcze i dotyczące środowiska. Mierzą one wkład środowiska w gospodarkę oraz wpływ gospodarki na środowisko, w sposób spójny i kompatybilny ze statystyką makroekonomiczną (rachunki narodowe).

Użytkownicy analizują i wykorzystują rachunki ekonomiczne środowiska w modelowaniu i prognozowaniu oraz do celów opracowywania propozycji strategii politycznych i sprawozdawczości dotyczącej realizacji polityki i jej skutków. Nowe moduły sprawią, że więcej zintegrowanych zbiorów danych będzie dostępnych do tych celów.

Rachunki ekosystemów łączą zagadnienia bioróżnorodności i kapitału naturalnego z głównym nurtem kwestii gospodarczych dotyczących podziału zasobów i zrównoważoności. Rachunki leśne obejmują w szczególności pomiar obszaru lasów i jego części dostępnej do celów pozyskiwania drewna oraz umożliwiają śledzenie zmian tych wskaźników w czasie. W rachunkach dotacji na ochronę środowiska i podobnych transferów identyfikuje się i ocenia ilościowo środki krajowej polityki fiskalnej oraz zasoby nieunijne, które zapewniają wsparcie na rzecz Zielonego Ładu za pośrednictwem działalności i produktów gospodarczych, chroniąc przy tym środowisko i zasoby naturalne.

¹ Dz.U. L 192 z 22.7.2011, s. 1.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 538/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 691/2011 w sprawie europejskich rachunków ekonomicznych środowiska (Dz.U. L 158 z 27.5.2014, s. 113).

³ COM/2019/640 final

Trzy proponowane moduły odpowiadają następującym międzynarodowym standardom statystycznym i opierają się na nich: główne ramy systemu rachunków ekonomicznych środowiska (SEEA) oraz rachunki ekosystemów SEEA⁴. Komisja Statystyczna ONZ przyjęła główne ramy SEEA jako międzynarodowy standard statystyczny na swojej 43 sesji w lutym 2012 r., zaś rachunki ekosystemów SEEA na 52 sesji w marcu 2021 r. Nowe moduły są w pełni zgodne z SEEA.

Od szeregu lat wiele państw członkowskich zdobywa doświadczenie w zestawianiu i zgłaszaniu danych dotyczących rachunków leśnych oraz dotacji na ochronę środowiska i podobnych transferów. Ma to miejsce dzięki regularnemu dobrowolnemu gromadzeniu danych przez Komisję (Eurostat) oraz badaniom pilotażowym, które pomogły przetestować wykonalność wprowadzenia rachunków ekosystemów do UE. Doświadczeniem tym podzielono się ze wszystkimi pozostałymi państwami członkowskimi.

W przypadku rachunków dotacji na ochronę środowiska i podobnych transferów niektóre wymogi zostały już zawarte w obowiązkowej sprawozdawczości dotyczącej rachunków wydatków na ochronę środowiska. Bardziej kompleksowa i usprawniona sprawozdawczość dotycząca dotacji na ochronę środowiska i podobnych transferów będzie wykorzystywać to doświadczenie, a po wprowadzeniu dostarczać będzie dane dotyczące transferów wymaganych w rachunkach wydatków na ochronę środowiska.

Niniejszy wniosek uzupełnia zmiany określone w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2022/125⁵. Zmiany zakresu i terminów zgłaszania danych dotyczących obowiązujących obecnie modułów europejskich rachunków ekonomicznych środowiska służą temu, aby dane lepiej odpowiadały potrzebom użytkowników.

Wniosek zawiera także aktualizację odniesień do wydania Europejskiego Systemu Rachunków z 1995 r. (ESA 95). Zastąpiono je odniesieniami do wydania Europejskiego Systemu Rachunków z 2010 r. (ESA 2010) określonego w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013⁶.

Niniejsza inicjatywa nie jest częścią programu sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT).

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Rozporządzeniem (UE) nr 691/2011 określono wspólne ramy gromadzenia, zestawiania, przekazywania i oceny rachunków ekonomicznych środowiska w UE w celu ustanowienia rachunków satelitarnych uzupełniających Europejski System Rachunków (ESA 2010).

W motywie 16 rozporządzenia stwierdzono, że różne zestawy rachunków ekonomicznych środowiska są opracowywane i znajdują się w różnym stopniu zaawansowania, i podkreślono potrzebę przyjęcia struktury modułowej, na tyle elastycznej, by umożliwić m.in. wprowadzanie dodatkowych modułów.

W art. 3 rozporządzenia określono wykaz modułów rachunków ekonomicznych środowiska, które mają być zestawiane na podstawie wspólnych ram. W odniesieniu do każdego modułu

⁴ <https://seea.un.org/>

⁵ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/125 z dnia 19 listopada 2021 r. zmieniające załączniki I–V do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 691/2011 w sprawie europejskich rachunków ekonomicznych środowiska (Dz.U. L 20 z 21.1.2022, s. 40).

⁶ Dz.U. L 174 z 26.6.2013, s. 1.

w odrębnym załączniku do rozporządzenia opisano cele, zakres i wykaz elementów na potrzeby zestawiania i zgłaszania danych, pierwszy rok referencyjny, częstotliwość i terminy przekazywania danych oraz tabele sprawozdawcze. Rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2022/125 zaktualizowano załączniki dotyczące obowiązujących sześciu modułów europejskich rachunków ekonomicznych środowiska, aby skrócić czas zgłaszania niektórych danych, dodać więcej elementów do wykazu oraz usprawnić tabele sprawozdawcze⁷.

W art. 10 rozporządzenia wymieniono nowe moduły rachunków ekonomicznych środowiska, które mogłyby zostać wprowadzone na podstawie wniosków Komisji, w tym trzy nowe moduły ujęte w niniejszym wniosku. Te trzy moduły wspomniano również jako obszary rozwoju w europejskiej strategii dotyczącej rachunków ekonomicznych środowiska na lata 2019–2023, którą przyjął Komitet ds. Europejskiego Systemu Statystycznego⁸.

W art. 4 rozporządzenia określono, że Komisja musi przetestować wykonalność wprowadzenia nowych modułów rachunków ekonomicznych środowiska za pomocą dobrowolnych badań pilotażowych prowadzonych przez państwa członkowskie. Z tego względu przeprowadzono kilka badań pilotażowych dotyczących trzech proponowanych modułów, w których badano wykonalność zestawiania danych. Niektóre państwa członkowskie już dobrowolnie zestawiają i zgłaszają Komisji (Eurostatowi) roczne dane dotyczące rachunków leśnych oraz dotacji na rzecz ochrony środowiska i podobnych transferów.

Rachunkowość środowiskowa wykorzystuje istniejące dane do celów zestawiania rachunków. Informacje z istniejących zbiorów dane będą lepiej wykorzystywane.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Rachunki ekonomiczne środowiska łączą informacje gospodarcze i środowiskowe, mierząc wkład środowiska w gospodarkę oraz wpływ gospodarki na środowisko. Niniejszy wniosek zapewnia informacje na potrzeby Europejskiego Zielonego Ładu przez uwzględnianie kwestii zrównoważoności środowiskowej przy kształtowaniu polityki gospodarczej. Dane opracowywane na podstawie niniejszego rozporządzenia przyczynią się również do zielonych inicjatyw europejskiego semestru, włączania kwestii zrównoważonego rozwoju w główny nurt wszystkich obszarów unijnej polityki oraz monitorowania realizacji agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 ONZ.

Wniosek w sprawie modułu rachunków leśnych jest zgodny z polityką klimatyczną i polityką w dziedzinie zasobów leśnych. W ramach Europejskiego Zielonego Ładu Komisja przedstawiła nową strategię leśną UE 2030⁹ jako jedną ze swoich inicjatyw przewodnich. W strategii tej uznano centralną i wielofunkcyjną rolę lasów oraz wkład leśnictwa (i całego łańcucha wartości związanego z leśnictwem) w osiągnięcie zrównoważonej i neutralnej dla klimatu gospodarki do 2050 r. oraz w zachowanie dynamicznych i dobrze prosperujących społeczności wiejskich. W strategii zapowiedziano także przedstawienie w 2023 r. inicjatywy ustawodawczej dotyczącej monitorowania lasów i planów strategicznych w tym zakresie. Moduł rachunków leśnych wspiera strategię leśną UE 2030 i przyszłą inicjatywę dotyczącą

⁷ Dz.U. L 20 z 31.1.2022, s. 40.

⁸

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/1798247/6191525/European+Strategy+for+Environment+Accounts/> (dokument dostępny tylko w jęz. angielskim).

⁹ COM(2021) 572 final z dnia 16 lipca 2021 r.

monitorowania lasów oraz łączy politykę leśną z politykami w dziedzinie klimatu, energii i biogospodarki.

Moduł rachunków ekosystemów zapewnia dane opisujące postępy w jednym z sześciu celów priorytetowych programu działań w zakresie środowiska do 2030 r.¹⁰: ochrony, zachowania i przywrócenia różnorodności biologicznej oraz wzmocnienia kapitału naturalnego. Moduł ten przyczynia się też do monitorowania realizacji unijnego planu odbudowy zasobów przyrodniczych, będącego częścią unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030.

Gospodarcze instrumenty służące do kontroli zanieczyszczenia środowiska i zarządzania zasobami naturalnymi, takie jak dotacje na rzecz ochrony środowiska, są coraz ważniejszymi narzędziami unijnej polityki w dziedzinie środowiska; rośnie więc zainteresowanie uzyskaniem większej ilości informacji na temat ich wykorzystania i skuteczności. Moduł dotacji na ochronę środowiska i podobnych transferów przyczynia się do monitorowania wdrażania Europejskiego Zielonego Ładu. Dotyczy to ekologizacji budżetów krajowych, dostarczania podstaw merytorycznych dla określenia rzeczywistej ceny dla środowiska, wspierania unijnych celów w dziedzinie transformacji energetycznej i klimatu na 2030 r. oraz realizacji polityki w dziedzinie energii odnawialnej, bioróżnorodności, gospodarowania odpadami i gospodarki o obiegu zamkniętym.

Rozporządzeniem (UE) nr 549/2013 określono obowiązującą wersję Europejskiego Systemu Rachunków (ESA 2010) i europejskie rachunki ekonomiczne środowiska powinny odwoływać się do tej wersji.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Podstawę prawną wniosku stanowi art. 338 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą Parlament i Rada uchwalają środki służące tworzeniu statystyk w celu umożliwienia UE pełnienia jej roli. Statystyki muszą spełniać pewne standardy bezstronności, rzetelności, obiektywizmu, niezależności naukowej, opłacalności oraz poufności informacji statystycznych bez nadmiernego obciążania przedsiębiorstw, władz i obywateli.

Celem niniejszego wniosku jest zapewnienie porównywalności w skali międzynarodowej rachunków ekonomicznych środowiska przez rozszerzenie zakresu rozporządzenia (UE) nr 691/2011 o dodatkowe moduły wymienione w art. 10. Artykuł ten jednoznacznie przewiduje dodanie nowych modułów i przedstawia wykaz kandydatów. Pierwsze trzy moduły z tego wykazu dodano już na mocy rozporządzenia (UE) nr 538/2014.

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

Zasada pomocniczości ma zastosowanie w zakresie, w jakim wniosek nie wchodzi w zakres wyłącznych kompetencji UE.

Działanie na poziomie UE jest uzasadnione. Po pierwsze, statystyki europejskie muszą być porównywalne między państwami członkowskimi oraz po to, by uzyskać łączne wartości dla UE obliczane na podstawie łącznych wartości państw członkowskich. Po drugie, skala

¹⁰ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. (Dz.U. L 114 z 12.4.2022, s. 22).

i charakter środowiska są ponadnarodowe. Po trzecie, niektóre zastosowania rachunków ekonomicznych środowiska wykraczają poza UE, jak w przypadku celów zrównoważonego rozwoju, dlatego UE musi stosować globalne standardy.

Proponowany akt ma znaczenie dla Europejskiego Obszaru Gospodarczego, a zatem powinien obejmować cały EOG.

- **Proporcjonalność**

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności.

Państwa członkowskie muszą tworzyć nowe rachunki ekonomiczne środowiska z użyciem wspólnych specyfikacji opartych na międzynarodowych standardach SEEA, a następnie przekazywać dane Komisji (Eurostatowi) do walidacji i rozpowszechniania.

Zgodnie z zasadą proporcjonalności proponowane rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia jego celów.

- **Wybór instrumentu**

Rozporządzenie jest najwłaściwszym instrumentem, zważywszy na cel i treść wniosku oraz fakt, że zmienia on obowiązujące rozporządzenie.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny ex post/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Zgodnie ze standardami Komisji zastosowano system obowiązujący w Eurostatie na potrzeby oceny obowiązującego prawodawstwa, w tym oceny Europejskiego programu statystycznego¹¹, który to system stanowił centralny element całego procesu. Ponadto co roku przeprowadza się badania ankietowe, aby dowiedzieć się więcej na temat użytkowników, ich potrzeb i poziomu zadowolenia z usług Eurostatu. Eurostat wykorzystuje wyniki oceny do usprawnienia procesów tworzenia informacji i produktów statystycznych. Wyniki te służą za podstawę różnych planów strategicznych, takich jak program prac i plan zarządzania Eurostatu.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Wniosek poddano dyskusji w Europejskim Systemie Statystycznym, a szczegóły techniczne omówiono z twórcami i użytkownikami danych w drodze konsultacji pisemnych. Był on też przedmiotem dyskusji w grupach zadaniowych i roboczych do spraw rachunków ekonomicznych środowiska oraz piędnych statystyk środowiskowych i rachunków środowiska w maju 2020 r. i w maju 2021 r. Zagadnienia podstawowe omawiano ponadto na spotkaniach dyrektorów ds. statystyk i rachunków sektorowych i środowiska w lipcu i październiku 2021 r. Z tą samą grupą skonsultowano się też na piśmie w grudniu 2021 r. Wszystkie te konsultacje doprowadziły do usprawnień technicznych i uproszczeń.

¹¹ Dokument roboczy służb Komisji, ocena końcowa Europejskiego programu statystycznego na lata 2013–2020 (SWD(2021) 383 z 15 grudnia 2021 r.), towarzyszący sprawozdaniu Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie końcowej oceny realizacji Europejskiego programu statystycznego na lata 2013–2020 (COM(2021) 794 z 15 grudnia 2021 r.).

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Komisja (Eurostat) konsultowała się z Komitetem ds. Europejskiego Systemu Statystycznego, ponieważ krajowe urzędy statystyczne (KUS) są odpowiedzialne za koordynację wszystkich krajowych działań w dziedzinie statystyki europejskiej.

- **Ocena skutków**

Przeprowadzenie oceny skutków uznano za niepotrzebne z następujących względów: Po pierwsze rozporządzenie (UE) nr 691/2011 już obowiązuje jako narzędzie polityki dla tej inicjatywy. W szczególności w art. 10 jednoznacznie przewidziano możliwość dodania nowych rachunków tematycznych i wymieniono możliwe moduły. Po drugie, państwa członkowskie przy wsparciu finansowym Komisji przeprowadziły około 30 badań pilotażowych dotyczących nowych tematów (zgodnie z art. 4). Ponadto w ciągu ostatnich pięciu lat zdobyto doświadczenia z dobrowolnego gromadzenia danych dotyczących rachunków leśnych i rachunków dotacji na rzecz ochrony środowiska. Podsumowując, istnieje solidna baza dowodowa i zgromadzone przez lata doświadczenie.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Komisja w każdym przypadku zmiany prawa zdecydowanie działa na rzecz uproszczenia lub ograniczenia obciążeń. Rachunkowość środowiskowa daje wysokiej jakości statystyki przez ponowne wykorzystanie dostępnych danych i ograniczenie obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw i ogółu społeczeństwa. Jest to możliwe dzięki uwzględnieniu istniejących źródeł danych i łączeniu ich w rzetelne szacunki i wskaźniki w oparciu o międzynarodowe standardy.

- **Prawa podstawowe**

Nie dotyczy.

4. WPLYW NA BUDŻET

Niniejszy wniosek nie zmienia skutków rozporządzenia (UE) nr 691/2011 dla budżetu UE, w szczególności wynikających z art. 4.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Art. 7 rozporządzenia (UE) nr 691/2011 nakłada na państwa członkowskie wymóg tworzenia sprawozdań dotyczących jakości i przekazywania ich Komisji (Eurostatowi). Eurostat wykorzystuje sprawozdania dotyczące jakości, wraz z innymi informacjami, do walidacji jakości przekazywanych danych. Przepisy regulujące sprawozdania dotyczące jakości będą miały zastosowanie również do trzech nowych modułów.

Na podstawie art. 10 rozporządzenia (UE) nr 691/2011 Komisja co trzy lata przekazuje Parlamentowi i Radzie sprawozdanie z wdrażania rozporządzenia.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Niniejszy wniosek zawiera trzy artykuły i jeden załącznik.

W art. 1 określa się zmiany wprowadzane w rozporządzeniu (UE) nr 691/2011. Zmiany te opisano poniżej.

– Art. 2 – Definicje

W art. 2 pkt 7–9 zdefiniowano rachunki leśne, dotacje na ochronę środowiska i podobne transfery oraz rachunki ekosystemów.

– Art. 3 ust. 1 – Moduły

Do wykazu modułów europejskich rachunków ekonomicznych środowiska dodaje się trzy nowe moduły w lit. g)–i), z odniesieniami do załączników określających ich cele, zakres i obowiązki w zakresie sprawozdawczości.

– Art. 3 ust. 4a – Przekazane uprawnienia

W nowym przepisie art. 3 ust. 4a nadaje się Komisji uprawnienia do przyjęcia aktu delegowanego, w którym zdecyduje ona, dla których usług ekosystemowych, zawartych już w tabelach sprawozdawczych w załączniku IX sekcja 5, zgłaszane będą wartości pieniężne. Przepisy w załączniku IX określają usługi ekosystemowe w jednostkach fizycznych i pieniężnych. Usługi ekosystemowe w jednostkach pieniężnych będą podzbiorem usług ekosystemowych w jednostkach fizycznych.

– Art. 5 ust. 2 – Gromadzenie danych

Państwa członkowskie mogą stosować innowacyjne podejścia inne niż określone już w art. 5 ust. 2.

– Art. 8 — Odstępstwa

Przepis ten obejmuje możliwość wystąpienia z wnioskiem o odstępstwo od zgłaszania danych dotyczących trzech nowych modułów.

– Art. 9 – Procedura delegacji uprawnień

Rozszerza przekazane uprawnienia przez dodanie odniesienia do nowego art. 3 ust. 4a.

– Art. 10 – Sprawozdawczość i przegląd przepisów

Aktualizuje obszary, które mają być uwzględnione w sprawozdaniu dla Parlamentu i Rady z wdrażania rozporządzenia.

– Załącznik IV – Rachunki wydatków na ochronę środowiska

Skreśla element „transfery związane z ochroną środowiska (otrzymane/zapłacone)” w załączniku IV, ponieważ dane dotyczące tego elementu będą gromadzone w ramach nowego załącznika VIII.

– Nowe załączniki

Do rozporządzenia dodaje się trzy nowe załączniki: załącznik VII dotyczący rachunków leśnych, załącznik VIII dotyczący rachunków dotacji na ochronę środowiska i podobnych transferów oraz załącznik IX dotyczący rachunków ekosystemów.

– Odniesienia do UE-27 i ESA 2010.

Wszystkie odniesienia do „UE-28” zastępuje się „UE-27”, a do „ESA 95” – „ESA 2010”.

W art. 2 wniosku uchyla się przepis zobowiązujący państwa członkowskie do zgłaszania danych dotyczących transferów na ochronę środowiska (określonych w obecnym załączniku

IV dotyczącym rachunków wydatków na ochronę środowiska), z chwilą gdy na podstawie załącznika VIII dostarczany będzie bardziej kompleksowy i usprawniony zestaw danych dotyczących dotacji na ochronę środowiska i podobnych transferów. W ten sposób unika się podwójnej sprawozdawczości.

Art. 3 ustanawia datę wejścia w życie i określa bezpośrednio stosowanie niniejszego rozporządzenia. Wyjątkowo art. 1 ust. 7 musi mieć zastosowanie od 2025 r., ponieważ gromadzenie elementu „transfery związane z ochroną środowiska (otrzymane/zapłacone)” w załączniku VIII rozpocznie się dopiero w 2025 r. (zob. załącznik VIII sekcja 4).

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniające rozporządzenie (UE) nr 691/2011 przez wprowadzenie nowych modułów rachunków ekonomicznych środowiska

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 338 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r.¹² potwierdzono, że rzetelne informacje o podstawowych tendencjach, presjach i czynnikach zmian zachodzących w środowisku są niezbędne do opracowywania i realizacji skutecznej polityki oraz wzmocnienia roli obywateli. Należy opracować instrumenty pozwalające na lepsze przedstawianie ogółowi społeczeństwa wpływu działalności gospodarczej na środowisko. Rachunki ekonomiczne środowiska są jednym z takich instrumentów.
- (2) Art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 691/2011¹³ stanowi, że Komisja jest zobowiązana przedkładać Parlamentowi Europejskiemu oraz Radzie sprawozdanie z wykonania tego rozporządzenia oraz, w stosownych przypadkach i z uwzględnieniem wyników badań pilotażowych, o których mowa w art. 4 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 691/2011, proponować wprowadzenie nowych modułów rachunków ekonomicznych środowiska, takich jak transfery związane ze środowiskiem (subsydia), rachunki związane z lasami i rachunki usług dostarczanych przez ekosystemy.
- (3) Nowe moduły mają się bezpośrednio przyczyniać do realizacji priorytetów politycznych Unii – zielonego wzrostu i efektywnego gospodarowania zasobami.
- (4) Komisja Statystyczna ONZ przyjęła główne ramy systemu rachunków ekonomicznych środowiska („SEEA”) jako międzynarodowy standard statystyczny na swojej 43 sesji w lutym 2012 r., zaś rachunki ekosystemów SEEA (rozdziały 1–7 opisujące standardy rachunkowości i rachunki fizyczne) na 52 sesji w marcu 2021 r. Nowe moduły ustanowione niniejszym rozporządzeniem są w pełni zgodne z SEEA.

¹² Dz.U. L 114 z 12.4.2022, s. 22.

¹³ Dz.U. L 192 z 22.7.2011, s. 1.

- (5) Do celów wykonywania zadań wynikających z Traktatów, w szczególności zadań związanych ze środowiskiem, zrównoważonym rozwojem i zmianą klimatu, Unia powinna posiadać istotne, kompleksowe i wiarygodne informacje. Podejmowanie decyzji w oparciu o fakty wymaga statystyk spełniających kryteria wysokiej jakości, które określono w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009¹⁴, zgodnie z ich celami.
- (6) Do lepszego monitorowania postępów na drodze do zielonej, konkurencyjnej i odpornej gospodarki o obiegu zamkniętym oraz postępów w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju w kontekście Unii konieczne są dodatkowe dane.
- (7) W konkluzjach Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych w sprawie europejskiej statystyki z 6 listopada 2020 r. zachęcono Europejski System Statystyczny, by odpowiedział na pojawiające się potrzeby w zakresie informacji wynikające z Europejskiego Zielonego Ładu, w tym związane z przeglądem i rozszerzeniem programu europejskich rachunków ekonomicznych środowiska.
- (8) W 2019 r. Europejski Trybunał Obrachunkowy opublikował sprawozdanie specjalne nr 16/2019 pod tytułem „Europejskie rachunki ekonomiczne środowiska: możliwe jest zwiększenie ich przydatności dla podmiotów wyznaczających kierunki polityki”¹⁵. W sprawozdaniu tym zwrócono uwagę na potrzebę bardziej kompletnych danych dotyczących lasów i ekosystemów oraz pełnego wdrożenia rachunków leśnych.
- (9) W art. 5 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 691/2011 wymieniono źródła, z jakich państwa członkowskie mogą korzystać do zestawiania rachunków ekonomicznych środowiska. Aby zapewnić elastyczność i ograniczyć obciążenie administracyjne dla respondentów, należy pozwolić krajowym urzędом statystycznym i innym organom krajowym na stosowanie innowacyjnych podejść. Państwa członkowskie powinny zawsze informować Komisję i przedstawiać szczegółowe informacje dotyczące jakości tych podejść, aby Komisja mogła ocenić jakość danych.
- (10) Ponieważ Unia obecnie liczy 27 państw członkowskich, należy odwoływać się do „UE-27”.
- (11) Wykaz możliwych przyszłych europejskich rachunków ekonomicznych środowiska określony w art. 10 rozporządzenia (UE) nr 691/2011 wymaga aktualizacji w celu dostosowania do obecnych priorytetów politycznych Unii.
- (12) Europejski System Rachunków 1995 (ESA 95) został zastąpiony Europejskim Systemem Rachunków 2010 („ESA 2010”) ustanowionym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013¹⁶.
- (13) ESA 2010 zawiera ramy odniesienia obejmujące wspólne standardy, definicje, klasyfikacje i reguły rachunkowości do celów sporządzania rachunków państw członkowskich i spełnienia wymogów statystycznych Unii.

¹⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE, Euratom) nr 1101/2008 w sprawie przekazywania do Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich danych statystycznych objętych zasadą poufności, rozporządzenie Rady (WE) nr 322/97 w sprawie statystyk Wspólnoty oraz decyzję Rady 89/382/EWG, Euratom w sprawie ustanowienia Komitetu ds. Programów Statystycznych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 164).

¹⁵ <https://www.eca.europa.eu/pl/Pages/DocItem.aspx?did=51214>

¹⁶ Dz.U. L 174 z 26.6.2013, s. 1.

- (14) Aby uwzględnić obecny stan rozwoju metodologii w zakresie wyceny usług ekosystemowych, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w celu uzupełnienia rozporządzenia przez określenie, dla których usług ekosystemowych, zawartych już w tabelach sprawozdawczych w załączniku IX sekcja 5, zgłaszać należy wartości pieniężne, a także określenie pierwszego roku referencyjnego oraz wykazu dopuszczalnych metod ustalania tych wartości pieniężnych. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa¹⁷. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (15) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, mianowicie wprowadzenie nowych modułów rachunków środowiska do obowiązujących ram prawnych statystyki europejskiej dotyczącej europejskich rachunków ekonomicznych środowiska, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względów spójności i porównywalności możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (16) Skonsultowano się z Komitetem ds. Europejskiego Systemu Statystycznego,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu (UE) nr 691/2011 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 dodaje się punkty w brzmieniu:

- „7) „rachunki leśne” oznaczają rachunki aktywów w zakresie zasobów leśnych, obejmujących grunty zalesione i drewno na gruntach zalesionych, oraz rachunki działalności gospodarczej w zakresie leśnictwa i pozyskiwania drewna;
- 8) „dotacje na ochronę środowiska i podobne transfery” oznaczają transfery bieżące i kapitałowe, zdefiniowane w ESA 2010, których celem jest wspieranie działań na rzecz ochrony środowiska i zasobów krajowych, oraz podobne produkty;
- 9) „rachunki ekosystemów” oznaczają zestaw rachunków mających zapewnić spójne informacje na temat zasięgu i stanu ekosystemów oraz przepływów usług z tych ekosystemów do społeczeństwa.”;

2) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 1 dodaje się litery w brzmieniu:

¹⁷ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

- „g) moduł dotyczący rachunków leśnych, określony w załączniku VII;
- h) moduł dotyczący rachunków dotacji na ochronę środowiska i podobnych transferów, określony w załączniku VIII;
- i) moduł dotyczący rachunków ekosystemów, określony w załączniku IX.”;

b) dodaje się nowy ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Komisja (Eurostat) przeprowadza studium metodologii i wykonalności dotyczące pieniężnej wyceny usług ekosystemowych. W oparciu o wyniki tego studium Komisja może uzupełnić niniejsze rozporządzenie, aby określić, w drodze aktu delegowanego, dla których usług ekosystemowych, zawartych już w tabelach sprawozdawczych w załączniku IX sekcja 5, zgłaszać należy wartości pieniężne, pierwszy rok referencyjny oraz wykaz przyjętych metod ustalania tych wartości pieniężnych.”;

3) w art. 5 ust. 2 dodaje się tekst w brzmieniu:

„d) wszelkich innych odpowiednich źródeł, metod lub innowacyjnych podejść, o ile umożliwiają one tworzenie danych, które są porównywalne i zgodne z mającymi zastosowanie określonymi wymogami dotyczącymi jakości.

Państwa członkowskie, które postanowią korzystać z wymienionych w lit. d) źródeł, metod lub innowacyjnych podejść, informują o tym Komisję (Eurostat) w ciągu roku poprzedzającego rok referencyjny, w którym wprowadzone zostanie to źródło, metoda lub innowacyjne podejście, i przekazują szczegółowe informacje dotyczące jakości uzyskanych danych.”;

4) art. 8 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W celu uzyskania odstępstwa na mocy ust. 1 od przepisów zawartych w załącznikach VII, VIII i IX dane państwo członkowskie przedkłada Komisji należycie uzasadniony wniosek najpóźniej [*OPOCE, please insert exact date which is 24 months after the entry into force of this Regulation*].”;

5) w art. 9 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 3 ust. 3, 4 i 4a, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia 11 sierpnia 2011 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem okresu pięciu lat. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.

3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 3 ust. 3, 4 i 4a, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.”;

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 3 ust. 3, 4 i 4a wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed

upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.”;

6) art. 10 tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„– dotyczące wprowadzenia nowych modułów rachunków ekonomicznych środowiska, takich jak rachunki gospodarki wodnej (jakościowe i ilościowe), rachunki wydatków na gospodarowanie zasobami, dotacje lub środki wsparcia potencjalnie szkodliwe dla środowiska oraz rachunki gospodarowania odpadami,”;

7) w załączniku IV sekcja 3 skreśla się słowa „transfery związane z ochroną środowiska (otrzymane/zapłacone)”;

8) wszystkie odniesienia do „UE-28” i „ESA 95” zastępuje się odpowiednio „UE-27” i „ESA 2010” w całym tekście i załącznikach;

9) do rozporządzenia (UE) nr 691/2011 dodaje się załączniki VII, VIII i IX, określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Dane dotyczące transferów związanych z ochroną środowiska (otrzymanych/zapłaconych) uprzednio zgłaszane na podstawie załącznika IV zgłasza się na podstawie załącznika VIII. Państwa członkowskie nie przekazują już danych dotyczących transferów związanych z ochroną środowiska (otrzymanych/zapłaconych) na podstawie załącznika IV.

Artykuł 3

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Art. 1 pkt 7 stosuje się od dnia 1 stycznia 2025 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*